

OPRACOWANIE PYTANIA

Przyczyny nieporozumień między rodzicami a dziećmi. Omów zagadnienie na podstawie *Skąpca* Moliera. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

LEKTURA BAZOWA

Molier, *Skąpiec*

EPOKA

Klasycyzm

ŹRÓDŁO

ustna.odrabiamy.pl

ZESKANUJ TELEFONEM ALBO KLIKNIJ

Kursy maturalne

Pakiet 10 kursów do matury 2027 od Odrabiamy.pl.

Przećwicz to pytanie

Darmowy symulator matury ustnej. Ocena wg kryteriów CKE.

Posłuchaj

Darmowy kurs z opracowaniem pytań jawnych 2027.

1

O co tak naprawdę pyta komisja

Pytanie każe zdiagnozować, skąd biorą się konflikty pokoleń: z różnicy wartości, z egoizmu rodzica, z traktowania dzieci jak własności lub narzędzia. W *Skąpcu* źródłem nieporozumień nie jest zwykła różnica charakterów, lecz obsesja Harpagona na punkcie pieniędzy, która niszczy więzi rodzinne.

nieporozumienie	Brak wspólnego języka i zrozumienia – głębszy niż jednorazowa kłótnia. Komisja oczekuje, że pokażesz, czego rodzic i dziecko nie rozumieją w sobie nawzajem, a nie tylko o co się spierają.
przyczyny	Temat wymaga wskazania źródeł konfliktu (chciwość, egoizm, różne wartości, władza rodzica), a nie samych przejawów. Każdą przyczynę zilustruj sceną z komedii.
rodzice a dzieci	Relacja asymetryczna: rodzic ma władzę nad losem dziecka (majątek, zgoda na ślub), dziecko ma tylko sprzeciw lub podstęp. W <i>Skąpcu</i> ta asymetria jest jedną z przyczyn konfliktu.

KOMISJA CHCE USŁYSZEĆ

- ✓ Tezę nazywającą główną przyczynę nieporozumień między Harpagonem a dziećmi i wskazującą, że mechanizm ten jest szerszy niż skąpstwo.
- ✓ Co najmniej trzy sceny odczytane jako ilustracje przyczyn: plany małżeńskie ojca wobec Elizy i Kleanta, rywalizację o Mariannę oraz sprawę pożyczki i podstępny dzieci.
- ✓ Kontekst z inną relacją rodzica i dziecka oraz wniosek o tym, co jest wspólnym źródłem nieporozumień między pokoleniami.

2 Co wziąć z lektury i jaki kontekst wybrać

Z LEKTURY BAZOWEJ

- Harpagon jako ojciec-właściciel: wdowiec, który dzieciom skąpi wszystkiego – Kleant musi pożyczać, by godnie się ubrać, Eliza nie ma prawa wybrać męża. Ojciec traktuje dzieci jak koszty i pozycje majątkowe, nie jak osoby. Przyczyna pierwsza: pieniądz wyżej niż dziecko.
- Małżeństwo Elizy: Harpagon postanawia wydać córkę za starszego, bogatego Anzelma, bo ten bierze ją bez posagu; każdy argument Elizy i Walerego ucina słowami „bez posagu”. Przyczyna druga: władza rodzica nad losem dziecka i rachunek ekonomiczny zamiast troski o jego szczęście.
- Rywalizacja o Mariannę: Harpagon zamierza poślubić młodą Mariannę, nie wiedząc, że kocha ją Kleant; gdy prawda wychodzi na jaw, ojciec i syn stają się rywalami, a Harpagon grozi wydziedziczeniem i przeklina syna. Przyczyna trzecia: egoizm rodzica, który własne pragnienia stawia nad uczuciami dziecka.
- Pożyczka i lichwa: Kleant szuka pożyczki na zabójczy procent, a lichwiarzem okazuje się jego ojciec; obaj zarzucają sobie nawzajem hańbę – syn zdzierstwo, ojciec rozrzutność. Scena pokazuje, że rozmowa jest niemożliwa, bo każda strona mówi innym językiem wartości.
- Podstępny dzieci: Eliza i Walery ukrywają zaręczyny, Walery udaje lojalnego rządcę, Kleant ze Strzałką wykorzystują kradzież szkatułki jako kartę przetargową. Dzieci nie rozmawiają z ojcem, lecz go oszukują – skutek i zarazem dowód, że porozumienie w tym domu nie istnieje.

LITERACKI

POLECANY

Zemsta, Aleksander Fredro

Klara i Wacław chcą się pobrać, ale są dziećmi (lub podopiecznymi) zwaśnionych sąsiadów – Cześnika i Rejenta; Rejent próbuje zmusić syna do ślubu z Podstoliną dla własnych korzyści, a młodzi muszą uciekać się do podstępu. Jak w *Skąpcu* rodzic rozporządza uczuciami dziecka według własnych interesów – ale Fredro, podobnie jak Molière, pozwala miłości zwyciężyć nad uporem starszych.

LITERACKI

Tango, Sławomir Mrożek

Konflikt pokoleń odwrócony: Artur domaga się zasad, formy i tradycyjnego ślubu, a jego rodzice Stomil i Eleonora odrzucają wszelkie normy i żyją w chaosie swobody. Nieporozumienie ma tę samą przyczynę co w *Skąpcu* – brak wspólnego świata wartości – tylko role są zamienione: tu rodzice są buntownikami, a dziecko konserwatystą. Zestawienie dowodzi, że źródłem konfliktu nie jest wiek, lecz rozpad wspólnych wartości.

BIBLIJNY

Przypowieść o synu marnotrawnym (Ewangelia św. Łukasza)

Młodszy syn żąda swojej części majątku, roztrwania ją i wraca upokorzony, a ojciec przyjmuje go z radością, ku oburzeniu starszego brata. Kontrast z Harpagonem: tu ojciec przedkłada dziecko nad majątek i to on wychodzi naprzeciw – przypowieść pokazuje, jak wygląda relacja, w której rodzic nie traktuje dzieci jak pozycji w rachunku.

3 Mapa wypowiedzi

- 1 Teza: nieporozumienia między rodzicami a dziećmi rodzą się tam, gdzie rodzic przedkłada własne interesy i wartości nad uczucia oraz podmiotowość dziecka.
- 2 Harpagon jako ojciec-właściciel: decyduje o małżeństwach dzieci według rachunku ekonomicznego, nie ich szczęścia.
- 3 Rywalizacja o Mariannę i sprawa pożyczki: pieniądź jako siła zrywająca naturalne więzi między ojcem a synem.
- 4 Skutek: dzieci uciekają się do podstępu i buntu, bo rozmowa z ojcem jest niemożliwa – brak wspólnego języka wartości.
- 5 Kontekst: *Zemsta* (Aleksander Fredro) – Rejent Milczek chce ożenić syna z Podstoliną tylko po to, żeby dopieć Cześnikowi, i zupełnie lekceważy miłość Wacława do Klary. Pokaż tę samą przyczynę konfliktu co w *Skąpcu*: rodzic stawia własną sprawę wyżej niż uczucia dziecka; wniosek: przyczyną nieporozumień jest zawsze rozpad wspólnych wartości, nie sam wiek.